

Ekklesia . . .

TO THE ROOTS OF BIBLICAL HOUSE CHURCH LIFE

Chapter 05

Swedish

Translated by Lars Widerberg

Ekklesia

Till rötterna – livet i husförsamlingen

Stephen Atkerson

5.

Styre utifrån konsensus

Varför tror du att Jesus valde ordet församling för att beskriva sina efterföljare? Församling är det ord man använder för det grekiska begreppet ekklesia. Utanför Nya Testamentets begreppsvärld användes ordet ekklesia i sekulära sammanhang och hade starka politiska kopplingar. Det fanns andra ord som Jesus kunde ha använt för att beskriva sina lärjungars gemenskap, ord som bar religiösa eller ickepolitiska referenser. En av anledningarna till att han bestämde sig för detta ord var att han ville att de som gemenskap skulle fatta beslut i samförstånd i de ting som gällde dem alla. Hur tänkte sig Herren att församlingen skulle styras? Låt os börja med att förklara hur vår samtids kyrka har förlorat innebörden i ordet församling.

Det moderna ordet kyrka och ursprungsordet ekklesia

Enligt Websters New Collegiate Dictionary, kan ordet kyrka användas för att beskriva gudsfolkets sammankomster eller den speciella byggnad i vilka de samlas. Som kontrast ser vi att ordet ekklesia aldrig refererar till en byggnad eller en plats där man håller gudstjänst. Vår förståelse av Guds församling utarmas om vi misslyckas med att väga in den dynamik som finns i ursprungsordet. Det talas så mycket idag om skiljandet mellan kyrka och stat, att när man allmänt tänker på begreppet kyrka finns ord som senat, parlament eller politiskt styre inte med i bilden. Men, det var just sådana ting som ordet ekklesia bar med sig.

På Jesu tid användes ordet nästan uteslutande för att referera till sammankomster med politiskt syfte, regelbundet sammankallade för beslutsprocesser och beslutsfattande. Enligt Thayers lexikon var detta ”en representantsförsamling sammankallad och samlad på rådsmötets öppna och offentliga plats med syfte att överlägga och rådslå.” Baures lexikon definierar ekklesia som ”en sammankomst för dessa som instämts till representantskap och politiskt ansvar”. I Colin Browns New International Dictionary of New Testament Theology, säger han att ekklesia ”klart kan karaktäriseras som ett politiskt fenomen, bestämt och definierat av ett regelverk och som styr inom ett väl avgränsat område. Det var en

sammankomst för dem som hade fullt medborgarskap, funktionellt rotat i den demokratiska konstitutionen, en sammankomst där fundamentala politiska och rättsliga beslut fattades. Ordet ekklesia användes alltid i de grekiska och hellenistiskt influerade områdena med referens till stadsstatens rådsförsamling.”

Detta sekulära ordbruk kan också illustreras med bibeltexter – Apg 19:23-41. Här används ordet ekklesia – översatt med folkmassa och folkförsamling – med referens till den skara människor som sammankallats av Demetrius i stadens teater för att besluta vad man skulle företa sig med Paulus. Detta till trots att förvirringen i mötet var så stor att många inte visste varför man var där. Detta är ett exempel på hur ordet ekklesia användes för att beskriva en sammankomst med politiska implikationer – silversmederna och deras handel. De kom samman som ett gille, en politisk gruppering, för att skydda sitt rykte och sin handelstradition. De överskred sina rättsliga befogenheter i sin iver att skaffa undan Paulus, och stadens sekreterare hänvisade Demetrius och hans grupp till den rättskipande ekklesian – Apg 19:37-39.

Herrens bruk av ordet ekklesia

I ljuset av allt detta ställer vi åter frågan om varför Jesus valde just detta politiskt laddade ord för att beskriva sitt folk och deras samlingar – Matt 16:13-20; 18:15-20. Det är tydligt att förklaringen endels ligger i att han ville att de kristnas samlingar skulle ha en liknande funktion som dessa grekiska stadsstaters ekklesia hade. Jesus syftade till att de troende skulle föra fram problem och svårigheter till diskussion och bön, till att föras genom en beslutsprocess fram till samfällt beslut och i allt detta lägga fast riktlinjer, reglera och styra med hjälp av konsensus och samförstånd.

Om Herren endast önskat att beskriva sammankomster utan sådana etiska och politiska kopplingar kunde han ha använt ordet sunagoge – synagoga. Det fanns ytterligare något ord som skulle kunna ha kommit i fråga. Betecknande nog valde han ordet ekklesia. Guds folk har mandat att fatta beslut i de ting som rör gudsriket, som uttryck för närvaron av Davids hydda och ett praktiskt brukande av Davids nycklar. En församling är i grunden en samling rikesmedborgare som bär både rätt och skyldighet att göra utvärderingar, fatta beslut och fälla dom. Detta beslutsfattande förekommer inte i varje samling, helt enkelt därför att det inte alltid finns något som måste avgöras. Men det är viktigt att förstå att de församlade har gemensam rätt, plikt och myndighet att stå som beslutande organ. De kyrkor vars möten har sången och predikandet som centrum och inte ger sig gemensamt in i styrets dimension då svårigheter och problem uppstår klarar inte att fullt ut vara ekklesia.

Det finns många exempel i Nya Testamentet på hur Guds folk fattar beslut med samstämmighet, som en kropp. Att Herren förväntade ett sådant samfällt beslutande ser vi av Matt 16:30-32. Efter att ha lovat att bygga sin församling på Petrus mönsterbildande bekännelse talar han omedelbart om himmelrikets nycklar och om bindandet och lösandet. En nyckel talar naturligtvis om förmågan att låsa eller att låsa upp, rike är en politisk term, att binda och att lösa innebär mandat att fatta beslut. I Matt 18:15-17 sa Herren att församlingen är skyldig att fälla utslag och döma rörande en broders påstådda synd. Han framhäver återigen församlingens rätt och skyldighet att lösa och binda i dessa moralens och etikens sammanhang.

I Apg 1:15-26 ålägger Petrus Jerusalems församling som helhet uppgiften att finna en ersättare för Judas.

I Apg 6:1-6 sökte apostlarna församlingens gemensamma råd i valet av de män som skulle ta hand om församlingens omsorgsapparat.

I Apg 14:23 indikerar några översättningar att en del församlingar på egen hand utsåg äldste och fick sina val bekräftade av apostlarna.

Apg 15:1-4 visar hur församlingen i Antiokia bad om hjälp att medla i en viktig fråga och hur sedan hela församlingen i Jerusalem leddes att arbeta med denna fråga. (15:4, 12, 22).

Paulus slår fast konsensusförfarandet i 1 Kor 14:29-30, där det visas klart att profetisk uppenbarelse skulle bedömas och bekräftas när "hela församlingen kommer samman" – 1 Kor 14:23.

Det är av vikt att notera att församlingen, då den står med detta mandat, ska bära juridisk funktion. Den är inte ämnad att vara lagstiftande. Det är inte församlingens roll att skapa lag – endast Gud äger denna rätt. Detta är en av de punkter där Guds ekklesia skiljer sig från den grekiska stadsstatens ekklesia. Vi som troende i Kristi ekklesia ska med rättsinne upprätthålla och tillämpa Kristi lag sådan den ligger fast i Guds ord. Enskilda kristna sitter som rådsmedlemmar eller som nämndemän, som kommer samman för att utvärdera och besluta i de frågor som uppstår. Denna form av styre är duglig funktion i en husförsamling där man älskar varandra tillräckligt för att arbeta sig igenom sina meningsskiljaktigheter. Det är helt enkelt omöjligt att få detta att fungera i en stor institutionskyrka.

Tillämpning

Naturligtvis innehåller inte alla de sammanhang där ordet ekklesia förekommer denna beslutsaspekt. I stället är det så att ordet används på sex skilda sätt i Nya Testamentet. Men dess mest grundläggande användningsområde innefattar individer samlade för att ta sig fram till en gemensam hållning i någon fråga. Ekklesia beskriver inte bara samlandet av gudsfolket och sammankomsten som sådan. Det talar om för oss vad som försiggår när de kommer samman. Församlingen har mandat att fatta beslut om det rätta sättet att tillämpa gudsordet i en given situation, hävda Kristi lag i Guds familj och att hantera ärenden allteftersom de uppkommer. Det är detta som äger rum i dessa öppna, interaktiva sammankomster. Ingen svårighet får svepas undan eller sopas under mattan. De frågor som gäller redligt och korrekt uppträdande måste lösas, och lösas i dessa sammanhang. Om sammanhanget är någorlunda stadgat och stabilt uppstår inte sådana situationer särskilt ofta, men gudsfolket måste alltid vara beredda att öppna denna funktion närhelst behovet finns.

Församlingen är inte i något avseende tänkt att anta mänskliga organisationsformer av pyramidform med makt och styre koncentrerad till en person eller en handfull personer. Beslutsfattandet får inte gömmas undan bakom stängda dörrar för att sedan presenteras ovanifrån för var och en att anpassa sig till. Församlingen är mera lik en senat eller en kongress som väger och värderar frågor för att sedan fatta beslut tillsammans. Ledarskapet i församlingen ska bidra i denna process med den undervisning och de undersökningar som behövs för att se tydligt – men de kan inte tillåtas träda fram som församlingens herrar.

Det finns givetvis gränser för vad en lokal församling kan besluta om. Somliga ting kan inte avgöras eller omdefinieras i en lokal församling. En lokal församling har inte lov att omdefiniera den kristna tron. Dessa ting är helt enkelt inte öppna för debatt. En ekklesia har att verka inom ramen för den läromässiga ram som redan existerar. Äldsteskapets roll består endels i att avvisa skadliga och vilseförande idéer. Så ligger saken, eftersom församlingen i stort genom tiderna redan har nått konsensus rörande grundläggande tolkningsfrågor – såsom vilka texter som ska ingå i den Heliga Skrift, hurudant evangeliet ska uttryckas, treenigheten eller Herrens återkomst, för att nämna ett par exempel.

Konsensus eller majoritetens styre

När nu församlingen är ämnad att sitta som rådsförsamling, vad händer då man inte kan enas i en särskild sak? Ska man fortsätta att verka för konsensus eller fatta beslut efter majoritetens vilja? Låt oss först ta reda på vad de båda vägarna erbjuder.

Ordet konsensus betyder ”samlad ståndpunkt, representativ inriktning, enad uppfattning”. Det är naturligtvis starkt knutet till orden samstämmighet och samtycke. Som kontrast, majoritetsstyret kan vara ett femtioenprocentigt diktatoriskt fångstredskap i vilket de fyrtionio procenten sitter hjälplöst fångna – vilket är allt annat än enhet. Att söka konsensus under Andens ledning är att söka enhet. Önskar Herren att hans församling fattar sina beslut utifrån konsensus eller utifrån ett majoritetsstyre? Se på följande textavsnitt, vilka beskriver den samstämmighet som du och jag skulle kunna nå.

Se, hur gott och ljuvligt det är när bröder bor endräktigt tillsammans. Ps 133:1.

I vår Herre Jesu Kristi namn uppmanar jag er, bröder, att alla vara eniga i det ni säger och inte låta stridigheter förekomma bland er, utan vara fullkomligt enade i samma uppfattning och samma mening. 1 Kor 1:10.

Alltså är ni inte längre gäster och främlingar utan medborgare tillsammans med de heliga och tillhör Guds familj. Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. Genom honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren. I honom blir också ni uppbyggda till en Guds boning genom Anden. Ef 2:19-22.

Var ivriga att bevara Andens enhet genom fridens band: en kropp och en Ande, liksom ni kallades till ett hopp, det som tillhör er kallelse, en Herre, en tro, ett dop, en Gud som är allas Fader, han som är över alla, genom alla och i alla. Ef 4:3-6.

Om ni nu har tröst hos Kristus, uppmuntran av hans kärlek och gemenskap i Anden, om medkänsla och barmhärtighet betyder något, gör då min glädje fullkomlig genom att ha samma sinnelag och samma kärlek och genom att vara ett i själ och sinne. Fil 2:1-2.

Klä er därför som Guds utvalda, heliga och älskade, i innerlig barmhärtighet, godhet, ödmjukhet, mildhet och tålmod. Ha fördrag med varandra och förlåt varandra, om någon har något att förebrå en annan. Såsom Herren har förlåtit er skall ni förlåta varandra. Över allt detta skall ni klä er i kärleken, som binder samman till en fullkomlig enhet. Låt Kristi frid regera i era hjärtan, den frid som ni blev kallade till i en enda kropp, och var tacksamma. Kol 3:12-15.

Det mesta av den process som leder till konsensus äger inte rum under församlingarnas sammankomster. Skeendet fortgår i gemenskapen vid Herrens måltid, i samtalen i hemmen, då man möts för att umgås eller hjälpa varandra, i telefonkonversationer eller via e-post. Ibland tar någon eller några fram särskild information eller undervisning för att belysa frågan. Största delen av detta vägande och värderande sker man mot man. Allt detta kräver tid och tålmod, ödmjukhet och värme – denna mognad tillsammans är till sist den värdefullaste delen av konsensusproceduren.

Gud har berett väg

Det är betydelsefullt att ha i minnet att den process som församlingen genomgår för att nå konsensus ofta är lika viktig som den samstämmighet som till sist nås. Konsensusstyret tar tid, fordrar överlåtelse, ömsesidig omsorg och en mängd syskonkärlek. Denna procedur fungerar i en gemenskap av husförsamlingens storlek. Man måste älska varandra ordentligt för att kunna tåla de påfrestningar som proceduren ställer gruppen inför. Detta koncept innebär styre utifrån samsyn och samspel, styre utifrån endräkt och harmoni, styre utifrån ömsesidighet. Litar vi på den Helige Ande så pass att han får verka fram detta i vår gemenskap?

Om nu detta styressätt i församlingen verkar utopiskt, fundera då över vad Herren har gjort för att hjälpa och föra sitt folk till denna endräkt. Först och främst, Herren bad på detta sätt för sin församling: ”Bevara i ditt namn dem som du har gett mig, för att de skall vara ett, liksom vi är ett.” ”Men inte bara för dem ber jag, utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig. Jag ber att de alla skall vara ett, och att såsom du, Fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss, för att världen skall tro att du har sänt mig. Och den härlighet som du har gett mig har jag gett dem, för att de skall vara ett, liksom vi är ett: jag i dem och du i mig, för att de skall vara fullkomligt förenade till ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och har älskat dem så som du har älskat mig.” Joh 17:11, 20-23. Eftersom Herren bad på detta sätt för oss, ligger denna endräkt inom räckhåll.

Herren beredde ytterligare något till hjälp för vår endräkt – ätandet vid Herrens bord. Enligt 1 Kor 10:17: ”Eftersom det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd.” Ätandet, det medvetna ätandet av brödet vid Herrens måltid hör inte bara förebildernas värld till, det är ämnat att skapa endräktens faktiska verklighet.

Till sist, Kristus gav församlingen allehanda gåvor, också i form av ledarskap till att vara tjänare i församlingen med ett bestämt syfte: ”Han gav några till apostlar, andra till profeter, andra till evangelister och andra till herdar och lärare. De skulle utrusta de heliga till att utföra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp, tills vi alla når fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds Son, till ett sådant mått av manlig mognad att vi blir helt uppfyllda av Kristus.” Ef 4:11-13. Vi ser i detta avsnitt att dessa ledarfunktioner skulle vara till hjälp i församlingen för att forma konsensus, bistå den mognad som endräkten innebär.

Var passar de äldste in?

Var står och på vilket sätt ska de äldste fungera i församlingens styre? Vi visar i andra artiklar de äldstes roll, deras nödvändiga roll för församlingens långsiktiga överlevnad. De äldste undervisar, de föder flocken, de ger råd och instruerar, de ger skydd, de förmanar och korrigerar. Församlingen som helhet kan ses som en senat med beslutsmandat och domsfunktion som var och en har att relatera till med ansvar och lyhörddhet. En äldste är just bara en enskild senator, men som valts till särskilda uppdrag – för att studera ärenden, föredra resultaten av sina undersökningar och rekommendera handlingsväg.

En äldste fattar inte beslut i församlingens namn. Han förbigår inte konsensusproceduren. Alla äldste tjänar senaten/församlingen med sin rådklohet. Vid enstaka tillfällen finner sig församlingen vid vägskalet, låsta i arbetet, utan förmåga att lösa upp en knut. I sådana situationer tjänar de äldste som medlare och försonare, och vid sådana tillfällen kan det vara av nöden att parterna låter sig ledas av de äldstes råd och visdom. Hebr 13:17.

Vi summerar till slut så: Församlingar ska vara ledda av de äldste, men inte styrda av dem. De enda tillfällen då de äldste får gå in och tillfälligt styra är då någon eller några i församlingen

står oförsonliga och självsvåldiga, då de ställer sig i opposition för att försvara synd eller när de låtit sig vilseföras av falska läror.

Slutsats

Somliga kyrkor är biskopsstyrda och kan jämföras med ett kungadöme. Andra kyrkor styrs av ett pluralistiskt ledarskap – detta skulle kunna kallas ett oligarkiskt eller aristokraternas styre. Ytterligare andra följer ett kongregationalistiskt styressätt och kan kallas demokratier. Det styre som vi har försökt visa här är en parlamentär monarki. Jesus är monark och herre och församlingen är hans konsensusbaserade parlament, med ett äldsteskap som särskilda samförståndsmakare och försoningsförmedlare.